

dr hab. Inga B. Kuźma, prof. UŁ
Pracownia Etnografii i Badań nad Folklorem
Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytet Łódzki
ul. Lindleya 3/5, 90-131 Łódź
E: inga.kuzma@uni.lodz.pl

Łódź, dn. 25.12.2024 r.

Recenzja
wniosku w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
dr. Rolandowi Dobrzeńkiemu-Łukasiewiczowi
na podstawie osiągnięcia naukowego
pt. „Bezdomność i bezdomni w opinii społeczeństwa polskiego”
(Warszawa, PWN, 2023; monografia jednoautorska)

1. Podstawa formalna wykonania recenzji

Niniejszą recenzję sporządziłam na podstawie pisma z dn. 30 października 2024 r., z podpisem dr hab. Ryszarda Necela, prof. UAM, Prodziekana ds. nauki na Wydziale Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zarazem Sekretarza Komisji habilitacyjnej. Pismo to sporządzono na podstawie art. 221. ust. 5 ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, i zostało ono skierowane w imieniu Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Socjologiczne UAM, której członkowie na posiedzeniu w dn. 20 maja 2024 r. zdecydowali o powołaniu komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. Rolandowi Dobrzeńkiemu-Łukasiewiczowi. Zgodnie z treścią pisma zostałam powołana do pełnienia funkcji recenzentki w omawianym postępowaniu habilitacyjnym.

2. Przedstawienie podstawowych danych o kandydacie

a) Data uzyskania stopnia doktora oraz nazwa jednostki organizacyjnej, w której stopień był nadany

Dr Roland Dobrzeński-Łukasiewicz uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na podstawie rozprawy doktorskiej pt. Status społeczny grupy zawodowej w warunkach zmian społecznych (badania grupy zawodowej celników) na Moskiewskim Uniwersytecie Humanistycznym w 2003 r. (dyplom nostryfikowany w tym samym roku).

b) Przebieg pracy naukowo-badawczej (miejsce pracy, zajmowane stanowiska)

Dr R. Dobrzeński-Łukasiewicz jest absolwentem studiów magisterskich na kierunku politologia i nauki społeczne, specjalność socjologia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego, gdzie uzyskał dyplom w 1997 r. Jego podstawowym miejscem pracy od 2008 r. jest Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie. Zatrudniony jest tam na stanowisku adiunkta na Wydziale Nauk Społecznych i Administracji. Od 2016 r. sprawował tam funkcję zastępcy kierownika Katedry Pedagogiki, zaś od 2021 r. jest kierownikiem tejże.

W okresie kilkunastu ostatnich lat był związany dydaktycznie i naukowo również z innymi uczelniami. Były to: Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie, Wyższa Szkoła Pedagogiki Resocjalizacyjnej "Pedagogium" w Warszawie, Akademia Pedagogiki Specjalnej

im. Marii Grzegorzewskiej (z ww. trzema szkołami wyższymi zakończył już współpracę). Od 2013 r. do dziś podtrzymuje współpracę z Akademią Humanistyczną Vistula (jako wykładowca na tamtejszym Wydziale Pedagogicznym).

Habilitant wykazywał się w latach ubiegłych aktywnością w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji oraz umiejętności. Pogłębiał swój warsztat związany z zawodami socjalnymi, jakie wykonuje równoległe do pracy naukowo-dydaktycznej, pracuje bowiem jako kurator społeczny (w Sądzie Rejonowym w Wołominie, Wydział III Rodzinny) oraz jest pracownikiem socjalnym (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie). Współpracuje też z Zielonkowskim Forum Samorządowym jako specjalista z zakresu projektów POKL. Brał udział w licznych kursach i szkoleniach z zakresu takich kompetencji jak m.in.: społeczny kurator sądowy (2010, Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie); edukacja środowiskowa i praca socjalna (2011, Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP w Warszawie); mediacja II stopnia (2013, Ośrodek Mediacji Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie); kontrakt socjalny (2021, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej), uzależnienia (2021, Cyfrowe Centrum Profilaktyki - Stowarzyszenie SELF) i inne. W roku 2020 ukończył 3-semestralne studia podyplomowe w zakresie przygotowania pedagogicznego na uczelni Vistula w Pułtusk. W 2023 r. ukończył kolejne studia podyplomowe, jak 2-semestralne studia w zakresie doradcy rodziny (na UKSW w Warszawie) oraz w tym samym roku zdobył kwalifikacje pracownika socjalnego (w Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi pod opieką naukowo-dydaktyczną Uniwersytetu Śląskiego).

3. Przedstawienie informacji o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia ocenianego postępowania habilitacyjnego, w tym obowiązujących kryteriach oceny

W celu przeprowadzenia postępowania Habilitant przedłożył następujące dokumenty:

- Wniosek przewodni z dn. 06.02. 2024 r.
- Dane wnioskodawcy i CV
- Kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora
- Autoreferat (w języku polskim i angielskim)
- Główne osiągnięcie naukowe (kopia monografii w pdf)
- Wykaz opublikowanych prac naukowych oraz informacje o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i działalności popularyzującej naukę
- Kopie publikacji naukowych
- Kopie certyfikatów i innych dyplomów ze szkoleń, kursów i studiów podyplomowych czy ze zdobytych kwalifikacji etc.
- Kopie zaświadczeń dot. pracy administracyjnej z różnych uczelni
- Kopie zaświadczeń ze sprawowania funkcji recenzenta w czasopiśmie
- Kopie zaświadczeń z zasiadania w redakcjach czasopism
- Kopie zaświadczeń z udziału w projektach realizowanych ze środków zewnętrznych
- Kopie zaświadczeń z bycia moderatorem
- Kopie zaświadczeń z bycia członkiem komitetów organizacyjnych seminarium i zespołu naukowego oraz ze sprawowania funkcji członka komitetów organizacyjnych przy konferencjach
- Kopie zaświadczeń z udziału w konferencjach
- Kopie prac popularno-naukowych

Ocena osiągnięć naukowych dr. Rolanda Dobrzeńckiego-Lukasiewicza, ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego została przeprowadzona zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2023 r. poz.

742, z późn. zm.). Zgodnie z tymi przepisami stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub
 - c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Odnosnie do Habilitanta spełnia on warunek w pkt. 1) (doktorat), zaś co do pkt. 2) na temat osiągnięcia naukowego albo artystycznego, stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, spośród trzech ww. możliwości dopuszczonych przez ustawodawcę, dr R. Dobrzeńcki-Łukasiewicz przedstawił monografię jednoautorską „Bezdomność i bezdomni w opinii społeczeństwa polskiego” (Warszawa, PWN, 2023), poddaną niniejszej ocenie. Poza tym, zgodnie z przepisami prawa, recenzja zawiera ocenę czy Wnioskodawca wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej - ocenę tę sporządziłam na podstawie ww. załączników z przedstawionymi przez Kandydata poświadczeniami jego aktywności.

4. Przedstawienie informacji oraz oceny o recenzowanym osiągnięciu naukowym albo artystycznym, stanowiącym znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny

Głównym osiągnięciem przedstawionym do oceny była wspomniana wyżej publikacja jednoautorska. Habilitant przygotował pozycję liczącą 465 s. z licznymi wykresami i tabelami. Głównym celem Autora monografii i badań, stanowiących jej podstawę, było zbadanie postaw i wyobrażeń, składających się na wiedzę potoczną społeczeństwa polskiego o bezdomności oraz o osobach w kryzysie bezdomności; interesowało go jak owe postawy i wiedza powstają (m.in. zwracał uwagę na wpływ mediów, kontakt osobisty i inne podłoża przysądów badanych, które składają się na ich świadomość społeczną). W zakresie jego dociekań było też ujawnienie jak badani dokonują stereotypizacji osób doświadczających bezdomności, jak też oceniają i odbierają rozmaite formy pomocy tym osobom; kto jest odpowiedzialny za świadczenie takiej pomocy. W części I książki Autor podkreślał, iż nie chce powtarzać znanej wiedzy na temat bezdomności (czym zajmował się w poprzednich swoich opracowaniach naukowych). W tej części książki zrekonstruował więc szeroki kontekst społeczny z poziomu meta. Rozważania te dotyczą różnych wyzwań i zjawisk bezpośrednio związanych z bezdomnością. Są to kwestie odnoszące się do teoretycznego, jak i zarazem praktycznego zagadnienia problemu społecznego, jakim jest bezdomność; na czym polega zarządzanie bezdomnością w ramach działania jednostek publicznych, NGO oraz ujęcie prawne; jakie są podstawy wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności sektora pomocy społecznej, w jaki sposób jest zorganizowany ów system oraz jak on sam, zwrótnie, kształtuje bezdomność, jako typ wyzwania społecznego. Autor diagnozuje w tej części charakter miejsc

i placówek, gdzie chronią się osoby w kryzysie bezdomności, w tym sposób organizacji owych przestrzeni, także publicznych, i jak miejsca te oddziałują na osoby w bezdomności. Część I kończą rozdziały 7 i 8, stanowiące przejście do późniejszej empirycznej partii publikacji na temat badań. W rozdziałach tych Habilitant przedstawia źródła i powody, jakie wstępnie zakłada i identyfikuje na zasadzie hipotezy o współczesnym stosunku osób "domnych" wobec bezdomności. Zajmuje się też zagadnieniem nazwanym przez niego radykalizacją widzenia bezdomności na tle podzielanych społecznie stereotypów o osobach bezdomnych. Część I ma charakter przekrojowy, zaś z racji na objętość (ok. 100 stron, na których opisano osiem problemów) także syntetyczny, czasami ogólnikowy. Autor wypowiada się w sposób zaangażowany, stosując obok argumentów w oparciu o literaturę przedmiotu, ton perswazyjny, odwołując się do własnego szerokiego doświadczenia zarazem zawodowego (druga praca zawodowa związana z sektorem pomocy społecznej), jak i do uprzedniego doświadczenia badawczego.

Habilitant w części II opisał swój warsztat metodologiczny. Wybrał typ badań o charakterze sondażowym w postaci wywiadu kwestionariuszowego z zastosowaniem arkusza ankiety. Zamiarem Autora było dotrzeć do 4 tys. badanych, choć do analiz wykorzystał finalnie ponad 3,5 tys. ankiet ze względu na to, że taka ich liczba spełniała warunki formalne i merytoryczne badania. Tak zakrojone badanie Badacz przeprowadził dzięki współpracy z osobami z różnych ośrodków naukowych z wszystkich województw w Polsce. Ankieterzy pracowali na podstawie instrukcji dla ankietera (por. 172 s. publikacji). Ankieterzy przeprowadzali wywiady kwestionariuszowe, wypełniając ankiety z osobami, do których docierali wedle zasady dostępności (s. 178), na tym też polegał dobór grupy badanej.

W części III mamy do czynienia z prezentacją wyników badań i ich interpretacją, łącznie z przedstawieniem korelacji zmiennych. Badacz skorelował wyniki swojego badania z takimi cechami socjodemograficznymi badanych jak płeć, religijność, wykształcenie i miejsce zamieszkiwania. W części tej można prześledzić konstrukcję narzędzia zapoznając się w ramach poszczególnych rozdziałów (jest ich łącznie 18) z poszczególnymi zagadnieniami poruszonymi w ankiecie. Pytania dotyczyły m.in. określenia poziomu własnej wiedzy na temat bezdomności przez ankietowanych; rozstrzygnięcie przez nich kto jest winien bezdomności; jakie cechy przypisują osobom bezdomnym aż po określenie przez ankietowanych, kto powinien zajmować się problemem bezdomności, czy jaki mają stosunek do programu Housing First.

Książka kończy się wnioskami z badań i rekomendacjami. Opatrzona jest bibliografią, spisem tabel i wykresów.

Uwagi szczegółowe: Część I, jak wspomniałam wyżej, ma w mojej opinii charakter perswazyjny, z pogranicza eseju, jest nasycona tonem osobistym, zaangażowanym, gdzie Autor ukazuje swoje przekonania np. na temat roszczeniowości i wyuczonej bezradności niektórych osób w kryzysie bezdomności. Nie czynię zarzutu z tego, iż Habilitant ujawnia swoje sądy, ponieważ jestem zdania, że ma do tego prawo i podstawę jako wieloletni badacz określonego zjawiska oraz praktyk. Zwracam jednak na to uwagę jako na pewną właściwość stylu i podejścia Autora do tematu, co w moim przekonaniu uwiarygodnia tym bardziej jego pracę. Uderza mnie przy tym dość specyficzny dobór literatury w tej części. Albowiem obok publikacji zdecydowanie odpowiadających opisywanym przez siebie zagadnieniom w podziale na 8 problemowych rozdziałów, znajdujemy też pozycje ogólne i klasyczne dla socjologii, które w zasadzie mogą być traktowane jako podręczniki do jej nauczania. W części I posiłkuje się też tekstami o charakterze popularnonaukowym, jak np. dorobek Y. Harariego, traktując je jako podstawę do swoich konstatacji teoretycznych. Odwołuje się też do własnego doświadczenia badawczego i wówczas przywołuje własne teksty, lecz moim zdaniem nie ma w tym nic nagannego: Badacz rozwija bowiem w prezentowanej publikacji kolejny etap, jaki

osiągnęły jego rozważania. W pełni to rozumiem, nie odrzucam takiej strategii badawczo-metodologicznej, lecz odwołania do wytworzonej przez siebie literatury naukowej mają w tym przypadku charakter potwierdzenia wniosków z lat ubiegłych. Nie udało mi się znaleźć przysłowiowego "ale" Autora wobec własnych poprzednich refleksji, więc doszczegółowienia ich w innym kontekście, swoistym dla prezentowanych przez niego nowych badań i przemyśleń w ocenianej publikacji. Może to zaskakiwać o tyle, że prezentowana wiedza w książce jest nowa dla samego Autora, jako nowo wygenerowana i nie tylko. Nowym kontekstem jest choćby aspekt wpływu czy roli mediów na powstawanie określonych stereotypów. Nie występuje jednak w książce pogłębienie wiedzy na temat mediów, ich oddziaływania, zróżnicowania rodzaju przekazu, ich konstrukcji, szczególnie w odniesieniu do mediów społecznościowych czy cyfrowych. A zatem choć Habilitant wykazuje się łatwością w prezentacji np. zasad prawnych czy praktyk dotyczących funkcjonowania systemu wsparcia i zarządzania problemem społecznym, jakim jest bezdomność, co pozwala mu swobodnie prezentować swoje podejście do rozumienia świata społecznego i społecznych opinii na temat bezdomności, to brak równoważnej temu biegłości na poziomie wiedzy medioznawczej.

Co do części II, nie ma w książce dostępu do oryginalnego narzędzia badawczego, czyli arkusza ankiety pomimo odrębnego podrozdziału poświęconego narzędziom badawczym, jak również podrozdziału o budowie arkusza wywiadu ankietowego. Dopiero przy okazji można się dowiedzieć, iż kwestionariusz obejmował 33 pytania od metryczkowych po problemowe. Osoba czytająca książkę może odtworzyć narzędzie jedynie na podstawie III części, gdzie Autor analizuje dane z badań. Autor nie zamieścił także informacji na temat przygotowania osób do prowadzenia badań - oprócz wyposażenia ich w instrukcję do ankiety. Z punktu widzenia metodyki badawczej byłyby to ważne informacje, tym bardziej, iż ankieterzy zajmowali się rekrutacją do badań docierając do badanych znajdujących się "pod ręką" (cyt. za Autorem: por. 178 s.) i wypełnianiem ankiet. Sam Habilitant kładł też nacisk na wagę dodatkowych uwag zapisywanych przez ankieterów na marginesie kwestionariuszy. Uwagi te miały wzbogacać materiał, dodawać znaczenia i wg deklaracji Autora włączane były bezpośrednio do analizowanego materiału (zob. 172-173 s.).

Część III poświęcona jest w całości prezentacji wyników badań i ich korelacji. Co do wyników z pewnością mogą czasami intrygować, jeśli chodzi o odkrywany dzięki badaniom Habilitanta poziom i rodzaj wyobrażeń potocznych o poszczególnych kwestiach, poruszanych w ankiecie. Pewne wyniki mogą też odnosić się do innych diagnoz na temat kondycji społecznej, odczucia dobrostanu, satysfakcji z poziomu życia itp. populacji, a to zakładam ma przełożenie na stosunek do poruszanej w ocenianej książce bezdomności i czym jest pomaganie. Autor wskazuje poza tym na dodatkowy, a ważny kontekst swoich badań sondażowych na temat opinii społecznej o bezdomności, jakim jest polikryzys (wymienia tutaj przede wszystkim czynniki ekonomiczne i wojnę w Ukrainie). Wiąże się z tym podkreślana przez Autora powierzchowność informacji medialnych, ich skrótowość i banalność, także że są często podszyte manipulacją. Omawiając poszczególne pytania zadawane badanym, na początku swojej analizy podkreśla, że przekaz medialny kształtuje nawet szcątkowe wyobrażenie, w tym o osobach w kryzysie bezdomności; że przekaz ten nie informuje o faktach, a jest rodzajem stereotypizacji. A zatem wiedza potoczna, stan świadomości, postawy i stosunek do bezdomności nie unika stereotypizacji, m.in. przez uleganie mediom. Jednakże, jak było wspomniane, nie udaje się znaleźć w pracy pogłębionej analizy na temat wpływu mediów czy też polikryzysu. Autor podsuwa zatem tego typu tropy otwierające nowe perspektywy dla refleksji, lecz rozwinięcie jej i postawienie na jej podstawie wniosków, pozostawia czytelnikom.

Pomimo powyższych uwag, czasami o charakterze zastrzeżeń, pracę dr. Rolanda Dobrzenieckiego-Łukasiewicza w tym zakresie oceny wniosku, a mianowicie, iż "posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej: a) 1 monografię naukową [...]" (z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), **oceniam jako cechującą się wystarczająco znacznym wkładem w rozwój dyscypliny** do uzyskania w konsekwencji stopnia doktora habilitowanego.

Uzasadnienie: Oceniana praca w mojej opinii ma walor badań zaangażowanych i podejmowanych w ważnym interesie publicznym. Istotny jest więc osobisty stosunek Habilitanta wobec tematyki i konsekwencji wynikających z badań. Zdaniem Habilitanta stosunek społeczny "domnej" populacji wobec osób w kryzysie bezdomności może odgrywać ważną rolę w sposobie komunikowania w mediach czy w przestrzeni publicznej np. o programach wsparcia, potrzebach osób w bezdomności, budowania rodzaju sojuszu z owymi osobami. Ten rodzaj wiedzy, jaką odsłania Autor badań, może pomóc w lepszym opracowaniu przychylniejszego odbioru społecznego informacji czy popularyzacji rozmaitych np. innowacyjnych form pomocy (jak Housing First i inne), które wzbudzającą kontrowersje u części badanych. Jest tak ze względu na uwewnętrznione przez nich koncepcję komu przysługuje dostęp do określonych dóbr społecznych (także niematerialnych) i dlatego, na czym powinno polegać pomaganie, dlaczego ktoś znalazł się w potrzebie, co jest społecznie "sprawiedliwe" i nie przekracza w odbiorze potocznym granic "niezasłużonej" hojności, a nawet "przywileju", bez ewentualnych zasług czy starań. Badania omówione w pracy ukazują podłoże społecznych zasad, które stoją za odczuwaniem współczucia i empatii albo uzasadniają ich odrzucenie. Badania te wymagały zaangażowania wielu środków i osób, były bowiem zakrojone na szeroką skalę. Są także badaniami tematyki rzadko omawianej.

5. Przedstawienie informacji oraz oceny na temat wykazania się przez Habilitanta istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Habilitant, jak było wymienione wyżej, równoległe do zatrudnienia w swojej macierzystej uczelni współpracował z kilkoma innymi uczelniami (vide pkt. 2b), zaś od 2013 r. współpracuje nadal z Akademią Humanistyczną Vistula. Współpraca z tymi ośrodkami, porównując jej czas trwania z listą publikacji i innych aktywności Habilitanta, zbiegała się z jego aktywnością naukową, tzn. prowadzonymi w tym okresie badaniami i publikacjami (vide zał. Dorobek naukowy z dokumentacji Habilitanta). Aktywność na polu współpracy z innymi instytucjami przejawiała się też poprzez aktywizację osób studiujących, realizowaną w ramach sprawowania funkcji opiekuna koła naukowego (na Pedagogium). Projekty te wykraczały poza mury uczelni, miały charakter badawczy, włączając do współpracy instytucje społeczne (policja, ośrodek resocjalizacyjny). Za wymiar naukowy tych działań odpowiedzialny był Habilitant, realizując i rozwijając także w tym zakresie swoje zainteresowania dotyczące wykluczenia, szczególnie bezdomności.

Dr Roland Dobrzeniecki-Łukasiewicz odnotował także współpracę z wydawnictwami uczelnianymi na KUL, Uniwersytecie Szczecińskim i Uniwersytecie Ignatianum w Krakowie - zajmował się recenzowaniem tekstów anglojęzycznych.

Swoją badawczą eksperckość Habilitant prezentował także poprzez prowadzenie badań naukowych we współpracy z takimi organizacjami, jak Barka Poznań i Barka UK oraz Pomorskie Centrum na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności; także poprzez współdziałanie z ośrodkami Fundacji św. Brata Alberta w Rzeszowie i Świnoujściu. Działał w Światowej Radzie Badań nad Polonią (jest jej członkiem zwyczajnym i współorganizatorem zjazdów, jak

i członkiem Rady naukowej konferencji owej organizacji). Podał także, że był związany ze Stowarzyszeniem „Otwarte Drzwi”, gdzie prowadził badania i zajmował się merytoryczną stroną programów reintegracyjnych. Wykazał się także statusem członka założyciela Towarzystwa Naukowego Educare przy Akademii Humanistycznej w Pułtusku.

Był odpowiedzialny za organizację i prowadzenie części badań w projektach kierowanych przez inne osoby i dla podmiotów zewnętrznych wobec jego macierzystej jednostki: 1/ *Kondycja psychiczna społeczeństwa polskiego a samobójstwa* (NCN nr 5156/B/P01/2011/40) oraz 2/ *Monitoring egzekwowania praw pasażerów lotniczych w Polsce*, nr EOG E1/532 (dla Fundacji im. S. Batorego). Dzięki temu może wykazać się m.in. opracowaniem materiałów do wybranych tematów, przygotowaniem założeń badawczych, weryfikacją narzędzi, oceną pozyskanych danych. Habilitant przekładał swoją wiedzę naukową i specjalistyczną na zaangażowanie także w działania badawcze w projekcie międzynarodowym Stowarzyszenia Ewangelicznej Pomocy Więźniom „Bractwo Więzienne”, czy na działania w ramach opracowania autorskiego warsztatu w projekcie Komendy Głównej Policji "Profilaktyka a Ty". Był także związany ze Stowarzyszeniem Samorządowym w Zielonce, zajmując się tam projektami POKL.

Dorobek dr Rolanda Dobrzenieckiego-Łukasiewicza w tym zakresie oceny wniosku, a mianowicie "wykazania się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej" (z art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), **oceniam jako wystarczająco istotną** dla nadania Habilitantowi stopnia doktora habilitowanego.

Uzasadnienie: Habilitant cechuje się konsekwencją w rozwijaniu swojego dorobku i zainteresowań. Są one skoncentrowane od lat na jednym zagadnieniu (przede wszystkim bezdomność w rozmaitych kontekstach), dla którego opracowania szuka nowych pól aktywności, w tym u różnych podmiotów prowadzących badania. To poza tym nie tylko jednostki stricte naukowe, jako że aktywności Habilitanta polegają też na współdziałaniu z podmiotami społecznymi (jak III sektor, jednostki publiczne, samorządowe etc.). Tym samym dr R. Dobrzeniecki-Łukasiewicz samodzielnie kreuje indywidualny proces rozbudowy własnego warsztatu metodologicznego, jaki stwarza tego rodzaju współpraca w różnych placówkach. Miał on kontakt z wieloma instytucjami, prezentuje się zatem jako naukowiec aktywny, wychodzący poza własną jednostkę.

6. Wniosek końcowy

Dorobek naukowy dr. Rolanda Dobrzenieckiego-Łukasiewicza, przedstawiony w postaci monografii, oceniam pozytywnie. Moim zdaniem stanowi ona wkład wystarczająco znaczny dla dyscypliny nauki socjologicznej w zakresie badania problematyki wykluczenia i inkluzji, jak i proponowania rozwiązań problemów społecznych, szczególnie bezdomności. Nie abstrahowałabym też od dodatkowego waloru aktywności naukowej Habilitanta, która polega na przekładaniu nauki i rezultatów badań na wiedzę praktyczną adresowaną do instytucji i stosowaną w dydaktyce. Co prawda te dwie kwestie, jak właśnie dydaktyka czy tzw. III kryterium nie podlegają ocenie, jednak nauka uprawiana przez dr. R. Dobrzenieckiego-Łukasiewicza wykazuje pod tym względem spójność, żaden z tych aspektów nie jest od siebie oderwany na jego drodze zawodowej. Tym samym jestem przekonana, że nadanie stopnia doktora habilitowanego Badaczowi, który kładzie tak konsekwentny i mocny nacisk na powiązanie własnych badań z praktyką (wykonując przy tym zawody socjalne), może wnieść inne spojrzenie i jakościowo pozytywne doświadczenia do nauk socjologicznych. Podobnie

pozytywnie i jako wystarczająco istotne oceniam aktywności Badacza podejmowane przez niego w innych instytucjach.

W związku z powyższym, w mojej opinii Kandydat spełnia wymagania stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2023 r. poz. 742, z późn. zm.). **Na tej podstawie wnioskuję do Komisji habilitacyjnej oraz do Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Socjologiczne Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu o nadanie dr. Rolandowi Dobrzenieckiemu-Łukasiewiczowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki socjologiczne.**

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tępa Kuzina', written in a cursive style.